

ANA MARIA DUMITRESCU

VIOLENȚA DOMESTICĂ
ȘI VICTIMIZAREA FEMEII
ÎN ROMÂNIA

ARS DOCENDI
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

„Lucrarea de față se constituie într-un important reper teoretic, metodologic și practic-aplicativ privind problematica complexă a violenței familiale și a efectelor acesteia asupra stabilității și funcționalității familiei. Ea reprezintă o importantă contribuție științifică la cunoașterea, explicarea și prevenirea violenței domestice în societatea contemporană, în general, în cea romnească, în special, precum și a efectelor negative și distructive pe care acest tip de violență le generează asupra familiei.

Autoarea aduce importante contribuții la cunoașterea cadrului juridic instituțional la nivel național și internațional privind prevenirea și diminuarea actelor de violență domestică, accentul fiind pus pe instituțiile cu atribuții de prevenire și control în domeniul protecției sociale a femeii, dar și asupra modalităților în care diversele organizații pot interveni în prevenirea acestui fenomen, cu profunde consecințe negative asupra vieții sociale și familiale a femeii. Remarcăm, de asemenea, contribuțiile autoarei în privința violenței asupra femeii în spațiul privat și asupra femeii în comunitate, prin relevarea consecințelor acestui fenomen asupra sănătății fizice, mentale și reproductive a femeii.

În lucrarea de față, autoarea întreprinde o analiză completă a factorilor de risc și vulnerabilitate care generează și amplifică violența familială prin realizarea unei cercetări la nivelul județului Argeș, prilej cu care utilizează o serie de surse documentare și statistice, studii de caz privind profilul victimei și cel al agresorului, implicarea diverselor asociații și fundații care vin în sprijinul femeii abuzate, aducând o serie de argumente sociologice referitoare la estimarea acestui fenomen la nivel local (județean)”.
Prof. univ. dr. Dan BANCIU

ISBN 978-973-558-851-9

CUPRINS

INTRODUCERE	- 7 -
CAPITOLUL I - Delimitări teoretico-conceptuale privind manifestarea violenței în societatea contemporană.....	- 11 -
I.1. Semnificații și sensuri ale noțiunii de violență asupra femeii.....	- 11 -
I. 2. Teorii și paradigme explicative privind comportamentul agresiv.....	- 16 -
I.2.1. Teorii sociologice.....	- 17 -
I.2.2. Teorii psihologice	- 22 -
I.2.3. Teorii psihosociologice.....	- 27 -
I.2.4. Teorii socio-culturale	- 37 -
I.3. Cauze și factori determinanți în apariția situațiilor de violență	- 40 -
I.3.1. Factori interni responsabili de apariția violenței	- 42 -
I.3.2. Factori interni care determină violența în relația de cuplu.....	- 44 -
I.3.3. Factori externi responsabili de victimizarea femeii.....	- 47 -
I.3.4. Cauze și factori structurali ai violenței domestice.....	- 50 -
CAPITOLUL II - Cadrul juridic și instituțional la nivel național și internațional cu privire la violența domestică.....	- 57 -
II.1. Reglementări internaționale cu privire la violența domestică.....	- 57 -
II.2. Drepturi fundamentale internaționale	- 63 -
II.3. Remedii legale internaționale privind violența domestică	- 65 -
II.4. Cadrul legal în România cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.....	- 66 -
II.4.1. Legislația contravențională.....	- 68 -
II.4.2. Dispoziții penale aplicabile în cazul violenței domestice	- 71 -
II.4.3. Remedii legale pentru victimele violenței domestice	- 75 -
II.5. Cadru instituțional - Instituții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie	- 78 -
CAPITOLUL III - Violența domestică în spațiul privat și public - consecințe asupra sănătății, vieții sociale și familiale a femeii.....	- 83 -
III.1. Violența asupra femeii în spațiul privat	- 83 -
III.1.1. Violența copilului asupra mamei	- 83 -
III.1.2. Violența partenerului intim	- 87 -
III.1.3. Violența asupra viitoarei mame	- 88 -
III.1.4. Relații abuzive în cadrul cuplurilor homosexuale	- 91 -
III.2. Violența asupra femeii în comunitate	- 92 -
III.2.1. Femeia abuzată la locul de muncă	- 93 -
III.2.2. Traficul de femei	- 95 -
III.3. Violența post separare - factori declanșatori	- 96 -
III.4. Consecințele violenței asupra stării de sănătate a femeii.....	- 98 -

III.4.1. Consecințe asupra sănătății fizice	- 98 -
III.4.2. Consecințele asupra sănătății mentale	- 99 -
III.4.3. Consecințele asupra sănătății reproductive.....	- 103 -
III.5. Consecințele mortale.....	- 104 -
III.6. Costuri economice ale violenței domestice	- 106 -
III.7. Alte costuri și consecințe ale violenței asupra femeii.....	- 108 -
III.8. Repercusiuni asupra copiilor femeilor victime ale violenței domestice.....	- 109 -
III.8.1. Violența în familie - atac asupra relației mamă-copil.....	- 112 -
CAPITOLUL IV - Metodologia cercetării violenței domestice și a consecințelor sale asupra victimizării femeii.....	- 115 -
IV.1. Motivația alegerii temei	- 115 -
IV.2. Elemente de metodologie.....	- 115 -
IV.2.1. Scopul și obiectivele cercetării	- 115 -
IV.2.2. Concepte cheie utilizate	- 116 -
IV.2.3. Ipoteze.....	- 117 -
IV.2.4. Populația studiată	- 118 -
IV.2.5. Etapele realizării cercetării.....	- 119 -
IV.2.6. Metode, tehnici și procedee utilizate	- 120 -
CAPITOLUL V - Violența domestică – vulnerabilități și riscuri asupra femeii victimizate – studiu de caz populația feminină a judetului Argeș.....	- 123 -
V.1. Rezultate relevante.....	- 123 -
V.1.1. Date relevante din cazuistica Centrul de Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violenței Familiale, Câmpulung, județul Argeș.....	- 123 -
V.1.2. Profilul victimei.....	- 127 -
V.1.3. Factori declanșatori și formele de violență domestică.....	- 132 -
V.1.4. Asociații și fundații cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violentei în familie din județul Argeș	- 137 -
V.2. Aspecte ale criminalității feminine cu referire la violența domestică - Penitenciarul de Maximă Siguranță Colibași, județul Argeș	- 139 -
V.3. Femeia abuzată – analiză statistică și documentară a Serviciilor Medicale de la nivelul județului Argeș.....	- 143 -
V.3.1. Asistența medicală primară - medicina de familie.....	- 144 -
V.3.2. Camera de Gardă din cadrul Spitalului Județean de Urgență Pitești. -	145 -
V.3.3. Serviciul Județean de Ambulanță Argeș.....	- 150 -
V.3.4. Serviciul Județean de Medicină Legală Argeș.....	- 150 -
V.4. Reflectarea fenomenului de violență domestică în presă locală argeșeană	- 153 -
V.5. Opinii și estimări ale tinerilor cu privire la violența asupra femeii	- 169 -
Concluzii și propuneri.....	- 179 -
Bibliografie	- 193 -

1.4.1. Consecințe asupra sănătății fizice	- 98 -
1.4.2. Consecințele asupra sănătății mentale	- 99 -
1.4.3. Consecințele asupra sănătății reproductive	- 103 -
Consecințele mortale.....	- 104 -
Costuri economice ale violenței domestice	- 106 -
Alte costuri și consecințe ale violenței asupra femeii.....	- 108 -
Repercușiuni asupra copiilor femeilor victime ale violenței domestice.....	- 109 -
1.8.1. Violența în familie - atac asupra relației mamă-copil.....	- 112 -
DLUL IV - Metodologia cercetării violenței domestice și a consecințelor sale asupra victimizării femeii.....	- 115 -
Motivația alegerii temei.....	- 115 -
Elemente de metodologie.....	- 115 -
1.2.1. Scopul și obiectivele cercetării	- 115 -
1.2.2. Concepte cheie utilizate	- 116 -
1.2.3. Ipoteze	- 117 -
1.2.4. Populația studiată.....	- 118 -
1.2.5. Etapele realizării cercetării.....	- 119 -
1.2.6. Metode, tehnici și procedee utilizate	- 120 -
DLUL V - Violența domestică – vulnerabilități și riscuri asupra femeii victimizate – studiu de caz populația feminină a județului Argeș.....	- 123 -
Rezultate relevante.....	- 123 -
1.1. Date relevante din cazuistica Centrul de Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violenței Familiale, Câmpulung, județul Argeș.....	- 123 -
1.2. Profilul victimei.....	- 127 -
1.2. Profilul agresorului.....	- 130 -
1.3. Factori declanșatori și formele de violență domestică.....	- 132 -
1.4. Asociații și fundații cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie din județul Argeș	- 137 -
Aspecte ale criminalității feminine cu referire la violența domestică - Penitenciarul de Maximă Siguranță Colibași, județul Argeș	- 139 -
Abuzul fizic asupra femeii - analiza statistică și documentară a Serviciilor Medicale de la nivelul județului Argeș.....	- 143 -
1.1. Asistența medicală primară - medicina de familie.....	- 144 -
1.2. Camera de Gardă din cadrul Spitalului Județean de Urgență Pitești. -	145 -
1.3. Serviciul Județean de Ambulanță Argeș.....	- 150 -
1.4. Serviciul Județean de Medicină Legală Argeș.....	- 150 -
Prevenirea și combaterea fenomenului de violență domestică în presă locală argeșeană	- 153 -
Prevenirea și estimări ale tinerilor cu privire la violența asupra femeii	- 169 -
Concluzii și propuneri.....	- 179 -
Bibliografie	- 193 -

INTRODUCERE

În timp ce regimul drepturilor universale ale omului „este aproape sigur mult mai influent astăzi decât în orice alt moment de la al Doilea Război Mondial” (Beitz, 2001, 269), încălcări grave ale drepturilor omului au loc în fiecare zi. „Suntem într-o perioadă în care drepturile omului la nivel global sunt în același timp din ce în ce importante dar și în pericol” (Sikkink, 1998, 518). Politicile și practicile permit statelor să adopte legislația privind drepturile omului, în timp ce ei continuă să se implice sau să permită practici opresive (Berkovitch, 1999).

Ultimele decenii s-au remarcat având ca priorități dezbaterile unor aspecte legate de statutul femeii în lume. Concepte noi, politici și strategii noi, congrese și documente internaționale au încercat să fundamenteze principiile mondiale în domeniu, recomandând statelor să aplice programe în vederea realizării unei noi viziuni privind egalitatea de șanse pentru jumătate din populația lumii – femeile. Reglementările s-au axat în principal pe violența asupra femeii în viața publică și privată. Această problemă a fost descrisă de mulți specialiști ca fiind un fenomen recent și a fost atribuită unei decăderi în structura morală a familiei. Însă ea, a fost, totuși, parte din viața de familie timp de decenii, iar astăzi, deși multe state declară și susțin promovarea drepturilor femeilor, într-o formă nouă legislativă, care vizează combaterea violenței împotriva femeilor, aceste modificări reflectă mai mult oratorie decât realitate.

Studii recente privind violența domestică arată o corelație puternică între violența în familie și dezavantajele socio-economice, în special în ceea ce privește sărăcia cronică, izolarea socială, lipsa accesului la educație, ocuparea forței de muncă, oportunitățile de dezvoltare, mobilitatea rezidențială și densitatea populației (Duke și Cunradi, 2011; Hampton et al, 2005; Kasturirangan et al, 2004.; West, 1998, 2005). Dezavantajele socio-economice sunt de asemenea asociate cu o serie de probleme psihologice, cum ar fi lipsa de încredere, de respect față de propria persoană, frustrări, rușine, toate acestea crescând riscul de victimizare a femeii (West, 2005).

Însă indiferent de frontierele geografice, dezvoltare economică, nivel de educație, violența este o problemă de sănătate publică importantă în toate culturile din întreaga lume fiind îndreptată în special către femeile din clasa mijlocie (Balci, Ayranci 2005; Krug et al. 2002).

România, ca membră a Uniunii Europene cu drepturi depline, a trebuit să adopte și să creeze un cadru legislativ, respectiv strategii de aplicare pentru cazurile de violență domestică. Este un proces greu de realizat ținând cont de faptul că nu face parte din prioritățile politicilor sociale, iar interesul științific este destul de redus datorită faptului că puțini cercetători sunt dispuși să-și asume riscul unui studiu greu de gestionat pe plan social.

Mai mult decât atât, trecerea de la comunism la capitalism a fost însoțită de un nivel ridicat de sărăcie, polarizare socială, insecuritate socială, discriminare și victimizare a diferitelor grupuri de risc (femei, copii, vârstnici), iar soluțiile „importate” din Uniunea Europeană s-au dovedit ineficiente la nivel național.

Astfel că, problema violenței domestice în România a intrat în atenția specialiștilor abia în jurul anilor 90, când cu sprijinul UNICEF s-au înființat structuri guvernamentale cu scopul de a preveni violența în familie, dar care și-au schimbat frecvent denumirea, demonstrând astfel dificultatea de a se insera în cadrul instituțional. Tot din aceea perioadă s-a încercat realizarea unor statistici care să identifice amploarea și elementele definitorii ale acestui fenomen. Însă studiile realizate la nivel național au pus mai mult accentul pe numărul cazurilor identificate și pe o serie de aspecte ce țin de tipurile de violență experimentate de victime. De aceea, realizarea unui studiu la nivel local poate să aducă elemente distincte și importante în același timp care să completeze „tabloul” victimizării femeii în România.

Prezentul studiu, a fost realizat într-o zonă din sudul României, în județul Argeș, propunându-și să analizeze câteva dintre realitățile tranziției românești, să identifice barierele culturale și structurale care previn violența identificând totodată resurselor de care victimele au nevoie pentru a fi în siguranță. De asemenea, s-a încercat surprinderea atitudinii comunității față de această problemă socială și modul cum se reflectă în presa scrisă locală.

Această cercetare permite vocilor femeilor abuzate de a fi auzite astfel încât aceasta ar putea influența activitatea serviciilor sociale de a susține victimele și de a se implica și în asistența și educarea agresorilor. Problemele ridicate și identificate nu se referă numai la victimele din această zonă ci ele sunt comune cu cele ale victimelor din majoritatea regiunilor. Din punct de vedere metodologic cercetarea include o perspectivă multiculturală cu accent asupra culturii ca factor de fond în justificarea abuzurilor și a barierelor structurale în cadrul sistemului social care împiedică victimele de

Însă indiferent de frontierele geografice, dezvoltare economică, educație, violența este o problemă de sănătate publică importantă: culturile din întreaga lume fiind îndreptată în special către femeile ca mijlocie (Balci, Ayranci 2005; Krug et al. 2002).

România, ca membră a Uniunii Europene cu drepturi depline, a să adopte și să creeze un cadru legislativ, respectiv strategii de aplicare pentru cazurile de violență domestică. Este un proces greu de realizat din cauza faptului că nu face parte din prioritățile politicilor sociale, iar științific este destul de redus datorită faptului că puțini cercetători au puși să-și asume riscul unui studiu greu de gestionat pe plan social.

Mai mult decât atât, trecerea de la comunism la capitalism a fost de un nivel ridicat de sărăcie, polarizare socială, insecuritate socială, violență și victimizare a diferitelor grupuri de risc (femei, copii, etc.), iar soluțiile „importate” din Uniunea Europeană s-au dovedit ineficiente la nivel național.

Astfel că, problema violenței domestice în România a intrat în atenția opiniei publice abia în jurul anilor 90, când cu sprijinul UNICEF s-au înființat instituții guvernamentale cu scopul de a preveni violența în familie, dar care au întâmpinat frecvent denumirea, demonstrând astfel dificultatea de a se crea un cadru instituțional. Tot din aceea perioadă s-a încercat realizarea de studii statistice care să identifice amploarea și elementele definitorii ale fenomenului. Însă studiile realizate la nivel național au pus mai mult accentul pe numărul cazurilor identificate și pe o serie de aspecte ce țin de caracteristicile de violență experimentate de victime. De aceea, realizarea unui studiu la nivel local poate să aducă elemente distincte și importante în același timp și să completeze „tabloul” victimizării femeii în România.

În cadrul acestui studiu, a fost realizat într-o zonă din sudul României, în județul Argeș, propunându-și să analizeze câteva dintre realitățile tranziției societății, să identifice barierele culturale și structurale care previn violența și să găsească totodată resursele de care victimele au nevoie pentru a fi în siguranță. De asemenea, s-a încercat surprinderea atitudinii comunității față de această problemă socială și modul cum se reflectă în presa scrisă locală.

Această cercetare permite vocilor femeilor abuzate de a fi auzite și de a influența activitatea serviciilor sociale de a se implica și în asistența și educarea agresorilor. Studiile realizate nu se referă numai la victimele din această regiune, ci sunt comune cu cele ale victimelor din majoritatea regiunilor. Din punct de vedere metodologic cercetarea include o perspectivă multiculturală asupra culturii ca factor de fond în justificarea abuzurilor și a structurilor în cadrul sistemului social care împiedică victimele de

a căuta strategii de ajutor. Cercetarea analizează mai întâi caracteristicile și orientările comportamentale ale victimei, modalitățile de reflectare a violenței domestice în presa argeșeană, atitudini și stereotipuri ale tinerilor studenți față de violența asupra femeii și analiza bazei de date a mai multor instituții care au atribuții în prevenirea și intervenția în situații de violență domestică: Centrul de Evaluare și Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violente Familiale din Câmpulung Muscel, Spitalul Județean de Urgență, Pitești, Serviciul Județean de Ambulanță Argeș și Serviciul Județean de Medicină Legală Argeș.

Metodologia de cercetare include metode mixte atât cantitative cât și calitative care vor explora perspective ale victimelor, ale instituțiilor care gestionează această problemă și a comunității. Utilizarea metodelor mixte a permis creșterea valabilității și fiabilității datelor. Drept urmare, cercetarea a scos în evidență faptul că natura, amploarea, dinamica și etiologia violenței asupra femeii din această regiune par să reflecte asemănări cu experiențele de abuz din alte comunități și societăți.

în evenimente care solicită responsabilitate, explică creșterea ei în comunitate.

Formarea profesională a studenților are o importanță deosebită mai ales științificarea acestei probleme sociale, implicarea în astfel de activități de cercetare găsierea de soluții pertinente cel puțin pentru prevenirea violenței la care sunt martori.

Instituțiile importante ale societății (justiția, poliția, biserica, organizații sociale, etc.) de cele mai multe ori mențin violența domestică, ignoranța realizarea situațiilor de violență și lipsa de reacție a acestora, prin ignoranță față de agresori dar și comunitatea prin toleranța și lipsă de reacție duc la agravarea acestui fenomen.

Concluzii și propuneri

După aproape trei decenii de cercetare în ceea ce privește violența domestică, s-au demonstrat și s-au evidențiat numeroase aspecte. O constatare de bază este aceea că violența în familie sau asupra partenerului intim poate să apară oriunde și oricând și trece peste orice „linie” economică, religioasă, culturală sau politică. În tot acest timp concluziile cercetărilor au devenit mult mai nuanțate și s-au putut identifica populațiile care prezintă un risc ridicat de vulnerabilitate privind violența domestică.

În județul Argeș s-a încercat realizarea unei analize cazuistice bazată pe culegerea și interpretarea informațiilor privind violența asupra femeii în vederea identificării barierelor structurale și sociale care le împiedică pe femei să solicite ajutor specializat. Consecințele extrem de grave ale violenței asupra femeii au fost evidențiate în cadrul interviurilor realizate punându-se accent pe importanța prevenirii situațiilor de violență în familie, mai ales cu ajutorul mass-mediei iar atitudinea comunității față de problematica analizată completează imaginea victimizării femeii în această regiune.

Astfel, prima etapă a cercetării a urmărit înțelegerea etiologiei violenței domestice, iar în paralel s-a încercat evidențierea efectelor factorilor socio-economici ai violenței domestice care promovează această arie a studiului. Instituțiile și legile existente precum și remediile oferite victimelor, completează analiza teoretică a problematicii violenței domestice, iar înțelegerea caracterului episodic sau cronic al abuzului este relevant pentru sănătatea mentală și fizică a femeii, bunăstarea copiilor și nu în ultimul rând a comunității și a societății în ansamblul ei.

Rezultatele acestui studiu sunt în concordanță cu cercetările anterioare realizate la nivel național, însă cu unele diferențe care întăresc ideea că o evaluare reală și concludentă se poate face cel mai eficient printr-o analiză a fenomenului la nivel local sau regional.

Studiul a urmărit în special analiza unui grup de femei cu un grad crescut de vulnerabilitate și anume victime ale violenței domestice, pentru a identifica anumite caracteristici individuale și de grup și a evidenția o tipologie a victimei și a agresorului. De asemenea s-au analizat date existente

la diferite instituții cu activități directe în problematica violenței dar și a unor instituții cu preocupări tangențiale, pentru a putea realiza o comparație în ceea ce privește modul de abordare, implicarea și gestionarea situațiilor.

Analiza cazuisticii Centrului de Evaluare și Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violenței Familiale din Câmpulung Muscel, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, singurul centru pentru protecția și sprijinirea victimelor violenței domestice din județul Argeș, s-a realizat pe o perioadă de trei ani, de la înființare și până în anul 2011. În toată această perioadă, au beneficiat de asistență socială, medicală, psihologică și juridică un număr de 36 de victime ale violenței domestice, alături de copiii minori care le-au însoțit. Intervenția specializată în astfel de cazuri, s-a făcut de către specialiști în conformitate cu legile, normele și standardele aflate în vigoare.

Principalele metode și instrumente de cercetare, utilizate au fost analiza documentelor și interviul de tip non-directiv. Deși cazurile analizate nu au constituit un eșantion reprezentativ, ele permit conturarea unor aspecte legate de manifestarea și gravitatea acestui fenomen în județul Argeș.

Portretele victimelor și agresorilor realizate pe baza cazuisticii analizate, au scos în evidență o serie de caracteristici particulare dar și unele comune cu elementele identificate în studiile realizate la nivel național. Astfel, s-a constatat o pondere mai ridicată a victimelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 40 de ani, 63,7% dintre ele provenind din mediul rural. Marea majoritate au un nivel de școlarizare scăzut, datorită faptului că ele provin din familii defavorizate sau, căsătorindu-se de tinere soții nu le-a mai permis continuarea școlii, fapt ce a condus la imposibilitatea accesului pe piața muncii, implicit venituri mici și foarte mici ale familiei.

Tipurile de violență frecvent constatate de specialiști și declarate de victime au fost cele fizice și psihologice, atât în mediul urban cât și în mediul rural, violența socială având o amploare mai ridicată în mediul urban. Din declarațiile victimelor reiese că, doar 36% dintre ele au făcut plângere la poliție, o dată sau de mai multe ori însă autoritățile nu au dat curs solicitărilor victimelor din motive nejustificate, și doar două dintre ele au făcut demersuri pentru a obține un certificat medico-legal.

Motivul principal declarat al agresiunilor a fost starea conflictuală determinată de discuțiile contradictorii, stare care a fost amplificată în majoritatea cazurilor de consumul excesiv de alcool (35%) a cel puțin unuia dintre parteneri. Alte motive invocate au fost: lipsa banilor (31,5%), gelozia (21%), infidelitatea în cuplu, condamnările penale anterioare, copiii din relațiile anterioare și sarcina nedorită.

instituții cu activități directe în problematica violenței dar și a unor preocupări tangențiale, pentru a putea realiza o comparație în rivește modul de abordare, implicarea și gestionarea situațiilor. Analiza cazuisticii Centrului de Evaluare și Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violentei Familiale din Câmpulung Muscel, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, centru pentru protecția și sprijinirea victimelor violenței domestice din județul Argeș, s-a realizat pe o perioadă de trei ani, de la înființare în anul 2009 până în anul 2011. În toată această perioadă, au beneficiat de asistență medicală, psihologică și juridică un număr de 36 de victime ale violenței domestice, alături de copiii minori care le-au însoțit. Intervenția a fost efectuată în astfel de cazuri, s-a făcut de către specialiști în conformitate cu normele și standardele aflate în vigoare.

Principalele metode și instrumente de cercetare, utilizate au fost analiza documentelor și interviul de tip non-directiv. Deși cazurile analizate au fost constituite dintr-un eșantion reprezentativ, ele permit conturarea unor aspecte legate de manifestarea și gravitatea acestui fenomen în județul Argeș.

Rezultatele victimelor și agresorilor realizate pe baza cazuisticii au arătat că, au scos în evidență o serie de caracteristici particulare dar și comune cu elementele identificate în studiile realizate la nivel național. Astfel, s-a constatat o pondere mai ridicată a victimelor cu vârsta între 30 și 40 de ani, 63,7% dintre ele provenind din mediul rural. Majoritatea au un nivel de școlarizare scăzut, datorită faptului că ele provin din familii defavorizate sau, căsătorindu-se de tinere soții nu le-a permis continuarea școlii, fapt ce a condus la imposibilitatea accesului la muncă, implicând venituri mici și foarte mici ale familiei.

Tipurile de violență frecvent constatate de specialiști și declarate de victime au fost cele fizice și psihologice, atât în mediul urban cât și în mediul rural, violența socială având o amploare mai ridicată în mediul rural. În declarațiile victimelor reiese că, doar 36% dintre ele au făcut apel la poliție, o dată sau de mai multe ori însă autoritățile nu au dat curs cererilor victimelor din motive nejustificate, și doar două dintre ele au depus cereri pentru a obține un certificat medico-legal.

Motivul principal declarat al agresiunilor a fost starea conflictuală în familie, atât de discuțiile contradictorii, stare care a fost amplificată în urma consumului excesiv de alcool (35%) a cel puțin unuia dintre parteneri. Alte motive invocate au fost: lipsa banilor (31,5%), infidelitatea în cuplu, condamnările penale anterioare, copiii răniți în urma violențelor anterioare și sarcina nedorită.

Până la înființarea acestui centru, în anul 2009, un astfel de serviciu a funcționat în cadrul Asociației non-guvernamentale Hercules, din orașul Costești, preluând în special victimele din împrejurimile orașului și reușind ca pe o perioadă de patru ani să acorde servicii unui număr de 29 de victime, marea majoritate fiind din mediul rural (71,4%). În prezent, singura organizație non-guvernamentală care se implică direct în sprijinirea victimelor violenței domestice este *Asociația Caritas* din Câmpulung Muscel, oferind servicii complexe victimelor violenței domestice care apelează direct la ei sau care sunt preluate direct de la Centrul de Primire și Evaluare în Regim de Urgență a Victimelor Violentei Familiale din Câmpulung, după expirarea perioadei de rezidență în centru.

Însă funcționarea a doar două servicii la nivelul județului Argeș este insuficientă, gradul de acoperire a județului fiind foarte redus. Regiunea de sud rămânând efectiv descoperită, victimelor fiindu-le aproape imposibil de a se deplasa pe o distanță atât de mare, în special datorită lipsei banilor, dar și de teama de a-și părăsi copiii și bunurile materiale. Acestea sunt și o parte din motivele pentru care victimele nu solicită ajutor specializat. Un alt motiv ar fi acela că ele nu consideră situația violentă în care se află atât de gravă sau cred că sunt în măsură să gestioneze starea conflictuală fără a cere ajutor.

O altă perspectivă de abordare a cazuisticii violenței asupra femeii la nivel de județ vizează serviciile medicale județene și anume medicina primară, camera de urgență și serviciul de ambulanță.

Implicarea medicului de familie în identificarea și intervenția cazurilor de violență domestică este aproape inexistentă, la nivel local. Dacă analizăm această problemă din punct de vedere medical, social, moral etc., responsabilitatea medicilor ar trebui să fie mult mai mare, ei fiind cei care ajung cel mai des în contact cu pacienții, putând fi primii care identifică astfel de cazuri și totodată ar putea lua măsuri pentru ajutorarea victimelor.

Datele statistice existente la Spitalul Județean Pitești, din anul 2011, arată că numărul cazurilor de femei abuzate este în creștere față de anii precedenți, înregistrându-se aproape un caz pe zi, cazuistica fiind amplă și cu elemente de agresivitate accentuată. La Camera de Gardă s-au prezentat victime cu vârstă cuprinsă între 18 și 30 de ani, reprezentând aproximativ 38,7% din totalul victimelor care au primit îngrijire medicală de urgență, prezentând leziuni grave și foarte grave, urmată de grupa de vârstă 31-40 de ani (29,7%).

În urma studiului s-a observat că la acest serviciu medical de urgență, intervenția se face doar la nivelul leziunilor fizice, evaluarea psihică și socială fiind de cele mai multe ori ignorată. Asistentul social este rar solicitat să ancheteze cazurile (de obicei numai atunci când victimele sunt însoțite de

copii minori), iar preluarea cazurilor de către organele de poliție se face doar în cazurile foarte grave. Din acest punct de vedere este nevoie de un plan de intervenție și proceduri prin care pacienții să fie evaluați și tratați și din punct de vedere psihic, iar rolul echipei medicale să fie acela de a colecta cât mai multe date și de a menține în siguranță fotografiile și alte acte doveditoare în vederea oferirii de informații autorităților cu competență în intervenția și monitorizarea cazurilor de violență domestică.

Serviciul de Ambulanță Pitești a fost solicitat în anul 2011 în 297 de cazuri violență asupra femeii, reprezentând 26% din totalul intervențiilor din acea perioadă. Dacă facem o corelație cu numărul de cazuri care s-au prezentat la Camera de Gardă se poate constata că în doar două cazuri, victimele s-au prezentat direct la spital fără a mai solicita ambulanța.

O altă instituție care oferă servicii victimelor violenței la nivel de județ, este Serviciul de Medicină Legală, Argeș. Potrivit statisticelor din anul 2011 au fost solicitate certificate medico-legale de un număr de 358 de victime, din care cele mai multe au avut vârsta cuprinsă între 18 și 40 de ani, cu o pondere ușor mai ridicată în mediul urban 57,3%. Marea majoritate (70%) prezentau leziuni la nivelul cefalic, cele mai des întâlnite fiind echimozele (80% din cazuri), excoriații (40%) și hematoame (38%).

În urma analizei efectuate în serviciile medicale s-au constatat similitudini în ceea ce privește atât frecvența solicitărilor cât și grupele de vârstă cele mai expuse abuzurilor grave și foarte grave. S-a mai constatat de asemenea că, intervenția serviciilor medicale la nivelul județului Argeș s-a realizat cu dificultate atât datorită lipsei de implicare al medicilor de familie, cât și a persoanelor care au fost martore sau au constatat actele de agresiune. În mediul rural nu sunt suficient mediatizate serviciile la care pot să apeleze victimele violenței în familie, precum și modul cum pot fi ele accesate. Accesarea lor implică de multe ori cheltuieli de transport, taxe impuse, precum și un program de lucru redus. Toate acestea fac ca numărul victimelor care solicită un sprijin medical specializat să fie foarte mic, marea majoritate preferând să se trateze la domiciliu.

Completarea studiului s-a realizat cu o analiză de presă pe perioada anului 2011, în care au fost studiate cazurile de violență domestică mediatizate în două cotidiane argeșene *Curierul Zilei* și *Argeșul*, ziare cu cel mai mare tiraj și cea mai mare audiență din județ. Prezentarea cazurilor de violență în presă suplinesește, prin datele de identificare oferite, analizele și studiile sociologice care ar trebui să existe în special la nivelul Inspectoratului General de Poliție. Astfel, presa realizează un serviciu social, deși există riscul unei interpretări subiective și literare a cazuisticii.

În urma realizării analizei de presă, s-a constatat că jurnaliștii au

inori), iar preluarea cazurilor de către organele de poliție se face doar în cazuri foarte grave. Din acest punct de vedere este nevoie de un plan de acțiune și proceduri prin care pacienții să fie evaluați și tratați și din punct de vedere psihic, iar rolul echipei medicale să fie acela de a colecta cât mai multe date și de a menține în siguranță fotografiile și alte acte doveditoare în vederea oferirii de informații autorităților cu competență în intervenția și soluționarea cazurilor de violență domestică.

Serviciul de Ambulanță Pitești a fost solicitat în anul 2011 în 297 de cazuri de violență asupra femeii, reprezentând 26% din totalul intervențiilor a perioadă. Dacă facem o corelație cu numărul de cazuri care s-au prezentat la Camera de Gardă se poate constata că în doar două cazuri, victimele s-au prezentat direct la spital fără a mai solicita ambulanța.

O altă instituție care oferă servicii victimelor violenței la nivel de județ este Serviciul de Medicină Legală, Argeș. Potrivit statisticelor din anul 2011 au fost solicitate certificate medico-legale de un număr de 358 victime, din care cele mai multe au avut vârsta cuprinsă între 18 și 40 de ani, cu o pondere ușor mai ridicată în mediul urban 57,3%. Marea majoritate (70%) prezentau leziuni la nivelul cefalic, cele mai des întâlnite fiind contuziile (80% din cazuri), excoriații (40%) și hematoame (38%).

În urma analizei efectuate în serviciile medicale s-au constatat că din cele mai expuse abuzurilor grave și foarte grave. S-a mai constatat de asemenea că, intervenția serviciilor medicale la nivelul județului Argeș s-a realizat cu dificultate atât datorită lipsei de implicare al medicilor de familie, cât și a persoanelor care au fost martore sau au constatat actele de violență. În mediul rural nu sunt suficient mediatizate serviciile la care victimele apelează victimele violenței în familie, precum și modul cum pot fi soluționate. Accesarea lor implică de multe ori cheltuieli de transport, taxe de drum, precum și un program de lucru redus. Toate acestea fac ca numărul de victime care solicită un sprijin medical specializat să fie foarte mic, în majoritate preferând să se trateze la domiciliu.

Completarea studiului s-a realizat cu o analiză de presă pe perioada anul 2011, în care au fost studiate cazurile de violență domestică mediatizate în două cotidiane argeșene *Curierul Zilei* și *Argeșul*, ziare cu cel mai mare tiraj și cea mai mare audiență din județ. Prezentarea cazurilor de violență în presă suplunește, prin datele de identificare oferite, analizele și cercetările sociologice care ar trebui să existe în special la nivelul Inspectoratului General de Poliție. Astfel, presa realizează un serviciu util deși există riscul unei interpretări subiective și literare a cazuisticii. În urma realizării analizei de presă, s-a constatat că jurnaliștii au

preluat și au analizat cele mai grave cazuri care au atras atenția publică și au avut implicații și consecințe atât la nivel personal cât și la nivel de comunitate. Cazurile au fost semnalate aproximativ o dată la trei zile, fiind preluate și investigate de jurnaliștii unuia sau ambelor cotidiane, evidențiindu-se aspecte care au conturat modele mediatice ale cazuisticii, asemănătoare cu cele existente în literatura de specialitate.

Urmărind distribuția evenimentelor analizate de cele două cotidiane, s-a constatat că cele mai multe au avut loc în lunile mai, iunie și iulie, mediul rural fiind mai violent, în special comunele și satele aflate în vecinătatea orașelor sau municipiilor unde influența mediului urban ostil se face resimțită prin creșterea violenței și a infracționalității (aspecte evidențiate și din cazuistica analizată la nivelul Centrului de Primire și Evaluare în Regim de Urgență a Victimelor Violenței Familiale, din Câmpulung).

Evaluarea sub aspectul dispunerii violențelor în cele două cotidiane relevă o „dispersie” mediatice mult mai prezentă în publicația *Curierul Zilei*, jurnaliștii oferind informații generoase și datorită „logisticii” de care dispune acest cotidian. O altă observație importantă care se desprinde din acest studiu este apariția unei schimbări în ansamblul violenței private în județul Argeș. Mediul rural devine mult mai violent (aprox. 60% din cazuri), pierzându-și sistemul de valori tradițional, fiind profund afectat de această societate secularizată în care individul ignoră moralitatea și respectul pe care ar trebui să-l manifeste față de cei din jurul său în special de familie.

Cele două cotidiane supuse analizei prezintă un interes ridicat în mediatizarea actelor de violență criminală și non-criminală, analiza scoțând în evidență o paletă foarte largă de acte de violență comise împotriva femeii. Astfel duritatea unui act de violență poate fi considerată un criteriu de selecție și de mediatizare a cazului respectiv. Din cele 199 de acte de violență care au fost mediatizate în cele două cotidiane argeșene 71,6% reprezintă infracțiuni comise „împotriva persoanei” („violența criminală”) și 28,4% actele de sinucidere și tentativa de sinucidere („violența non-criminală”). Încadrarea juridică a faptelor este realizată de obicei de către jurnalistul aflat la fața locului care confirmă și întărește afirmațiile „reprezentanților instituțiilor abilitate”. Mediul rural deține ponderi semnificative în ceea ce privește următoarele acte de violență: *lovituri cauzatoare de moarte, omor, viol și tâlhărie, sinucidere*, iar mediul urban se remarcă prin *vătămare corporală, tentativă de sinucidere, obligare la prostituție, proxenetism*, etc.

Pe lângă multitudinea cazurilor de violență domestică întâlnite la nivelul acestui județ, o problemă stringentă care se remarcă este cea legată de o creștere îngrijorătoare a cazurilor de femei traficate și exploatate

sexual despre care presa nu relatează foarte multe amănunte, indicând doar cazuri izolate sau arestări ale proxeneților, zonele cele mai vulnerabile din acest punct de vedere fiind orașele Câmpulung și Curtea de Argeș.

Jurnaliștii au reușit să surprindă elemente ale violenței indirecte ale femeii. Vorbim aici de două tipuri: victimele, care în urma repetatelor agresiuni de-a lungul vieții se sinucid sau încearcă să se sinucidă și cea de-a doua formă, a agresiunii psihice, prin intimidarea femeii victimă de către agresor cu amenințarea sinuciderii. Diferența dintre cele două publicații în relatarea acestor forme de agresiune constă în prezentarea detaliată, în cazul cotidianului *Curierul Zilei*, comentariul jurnalistului fiind folosit mai mult decât la nivelul cotidianului *Argeșul*.

Formele de agresiune predominante în mediul rural sunt: violența fizică, 30%, verbală și psihologică iar în mediul urban: violența psihologică (aprox. 27%), urmată de cea fizică, verbală, economică. Motivele/contextele care au generat actele de violență domestică mediatizate, au fost expuse de către martorii, sau de către persoanele apropiate victimei, ceea ce pune serioase probleme de obiectivitate privind motivele reale ale agresiunii. În puține cazuri jurnaliștii au reușit să obțină informații de la experții care au anchetat cazul. Însă dacă facem o corelație cu ce s-a constatat în urma analizei cazuisticii Centrului de Primire în Regim de Urgență a Victimelor Violentei Familiale din Câmpulung Muscel, pe baza declarațiilor victimelor și a specialiștilor care au preluat cazurile, se pot identifica aceleași cauze principale generatoare de acte de agresivitate: *discuțiile în contradictoriu, consumul excesiv de alcool, gelozia, infidelitatea în cuplu, părăsirea agresorului de către victimă, lipsuri materiale, boală psihică, etc.*

Grupa de vârstă identificată în analiză ca fiind cea mai vulnerabilă este cea cuprinsă între 18-30 de ani în cazul publicației *Curierul Zilei* și cea între 10-17 ani în cazul cotidianului *Argeșul*. Se poate observa că publicația *Argeșul* s-a axat în principal pe prezentarea cazurilor în care victimele erau minore, datorită faptului că acest tip de informație are un impact mult mai puternic asupra cititorului.

Însă modul de abordare a subiectului scoate în evidență experiența în presa scrisă a jurnaliștilor abordând în mod pragmatic cazuistica violenței domestice. Aproximativ 50% dintre articole au fost prezentate într-o manieră obiectivă, și în același timp profesionistă, relatând punctele principale ale cazului: descrierea nuanțată, fapta comisă și încadrarea juridică a acesteia, cauzele, vârsta victimei, consecințele și măsurile care s-au luat. Un sfert din cazuri au fost abordate într-o manieră de specialitate, jurnaliștii făcând trimitere la reglementările juridice în acest domeniu, precizând măsurile legale care s-au impus în situațiile prezentate. Limbajul

despre care presa nu relatează foarte multe amănunte, indicând doar zolate sau arestări ale proxeneților, zonele cele mai vulnerabile din inct de vedere fiind orașele Câmpulung și Curtea de Argeș.

Jurnaliștii au reușit să surprindă elemente ale violenței indirecte ale Vorbim aici de două tipuri: victimele, care în urma repetatelor ni de-a lungul vieții se sinucid sau încearcă să se sinucidă și cea de-formă, a agresiunii psihice, prin intimidarea femeii victimă de către cu amenințarea sinuciderii. Diferența dintre cele două publicații în a acestor forme de agresiune constă în prezentarea detaliată, în otidianului *Curierul Zilei*, comentariul jurnalistului fiind folosit mai cât la nivelul cotidianului *Argeșul*.

Formele de agresiune predominante în mediul rural sunt: violența 30%, verbală și psihologică iar în mediul urban: violența psihologică (27%), urmată de cea fizică, verbală, economică. Motivele/contextele generat actele de violență domestică mediatizate, au fost expuse de rartorii, sau de către persoanele apropiate victimei, ceea ce pune e probleme de obiectivitate privind motivele reale ale agresiunii. În cazuri jurnaliștii au reușit să obțină informații de la experții care au it cazul. Însă dacă facem o corelație cu ce s-a constata în urma i cazuisticii Centrului de Primire în Regim de Urgență a Victimelor ei Familiare din Câmpulung Muscel, pe baza declarațiilor victimelor ecialiştilor care au preluat cazurile, se pot identifica aceleași cauze ale generatoare de acte de agresivitate: *discuțiile în contradictoriu, ul excesiv de alcool, gelozia, infidelitatea în cuplu, părăsirea ului de către victimă, lipsuri materiale, boală psihică*, etc.

Grupa de vârstă identificată în analiză ca fiind cea mai vulnerabilă a cuprinsă între 18-30 de ani în cazul publicației *Curierul Zilei* și re 10-17 ani în cazul cotidianului *Argeșul*. Se poate observa că ția *Argeșul* s-a axat în principal pe prezentarea cazurilor în care ele erau minore, datorită faptului că acest tip de informație are un mult mai puternic asupra cititorului.

Însă modul de abordare a subiectului scoate în evidență experiența sa scrisă a jurnaliștilor abordând în mod pragmatic cazuistica ei domestice. Aproximativ 50% dintre articole au fost prezentate manieră obiectivă, și în același timp profesionistă, relatând punctele ale ale cazului: descrierea nuanțată, fapta comisă și încadrarea a a acesteia, cauzele, vârsta victimei, consecințele și măsurile care s-. Un sfert din cazuri au fost abordate într-o manieră de specialitate, știi făcând trimitere la reglementările juridice în acest domeniu, ind măsurile legale care s-au impus în situațiile prezentate. Limbajul

folosit și maniera de abordare sunt de specialitate dovedind faptul că o parte din jurnaliști au studii în domeniul sociologiei, al asistenței sociale sau în domenii conexe. Puține au fost situațiile când publicațiile s-au folosit de aceste subiecte, cu o sensibilitate ridicată în rândul cititorilor, pentru a face rating. De apreciat este atitudinea de solidaritate a cotidianelor, sensibilizând opinia publică, determinându-i pe indivizii din comunitate să se implice și să ia atitudine.

Interesul crescut pentru mediatizarea cazurilor de violență domestică este redat și de spațiul tipografic alocat pentru semnalarea propriu-zisă a acestor acte precum și de folosirea fotografiilor alb-negru sau color. Comparând cele două cotidiene din această perspectivă s-a constatat că publicația *Curierul Zilei* folosește mai mult spațiu față de *Argeșul* pentru semnalarea și prezentarea cazurilor. O situație similară este întâlnită și în cazul utilizării fotografiei pentru susținerea conținutului, cotidianul *Curierul Zilei* folosind acești „stimuli vizuali” într-o măsură mult mai mare decât o fac jurnaliștii de la cotidianul *Argeșul*.

Spațiul alocat de cele două cotidiene pentru semnalarea și prezentarea cazurilor de violență domestică este determinat și de modul de relatare a informațiilor. În timp ce publicația *Argeșul* pune accent în special pe latura informațională, abordând mai degrabă stilul sintetizat, în acest caz spațiul alocat fiind destul de redus, publicația *Curierul Zilei* se axează mai mult pe stilul descriptiv în care predomină mai mult comentariul și descrierea detaliată, lucru ce solicită un spațiu tipografic mai mare.

Prin intermediul imaginilor fotografice utilizate de *Curierul Zilei* în aproape jumătate din articole, în care a predominat imaginea victimei, evidențiază preocuparea jurnaliștilor în a reda cât mai în detaliu aspecte ce țin de această problemă dar în același timp atrag și mai mult atenția asupra cititorilor cu privire la amploarea și gravitatea cazurilor de violență domestică la nivelul județului Argeș.

Având în vedere aspectele analizate și rezultatele obținute putem susține faptul că presa locală este mult mai interesată de asemenea cazuri față de presa centrală, unde sunt prezentate doar cazurile extrem de grave cu implicații și urmări care afectează întreaga comunitate sau cazuri „șocante” care stârnesc reacții din partea publicului.

Diversitatea aspectelor care au fost relatate, maniera jurnalistică de abordare a cazuisticii și inexistența situațiilor de minimizare a actelor de agresiune, permit desprinderea unei aprecieri pozitive față de preocuparea și interesul jurnaliștilor în abordarea acestor subiecte de o sensibilitate accentuată.

În urma identificării problemelor cu care se confruntă victima în accesarea serviciilor specializate, cauzele generatoare de violență, tipurile de agresiune, caracteristici ale victimei și ale agresorului, atitudinea presei scrise locale, este important să analizăm și o parte dintre consecințele pe care le are violența supra femeii, identificate în urma interviurilor realizate la Penitenciarul Colibași cu victime ale violenței domestice care au devenit agresori.

Trebuie menționat faptul că ele nu reprezintă un eșantion reprezentativ, dar pot să argumenteze și să susțină implicațiile grave pe care le are violența pe termen scurt, dar în special pe termen lung asupra vieții sociale și familiale a acesteia.

În cadrul interviurilor, a fost unanim recunoscut faptul că agresoarele au fost îndelung supuse violențelor fizice și emoționale, din cauze multiple și complexe, iar ceea ce au făcut a fost legitimă apărare. Le-au fost încălțate drepturile de nenumărate ori și atunci și-au căutat singure dreptatea.

O parte dintre ele au recunoscut că nu au avut o copilărie fericită, iar traumele suferite atunci coroborate cu cele din viața de adult au dus fie la declanșarea fie la cronicizarea unor boli psihice și la consumul de alcool, droguri sau tutun. Inabilitatea de a gestiona situațiile violente precum și cea de a găsi o modalitate de rezolvare a conflictelor a dus comiterea unor fapte penale, și apoi la condamnarea lor. În asemenea cazuri, sistemul de justiție cu greu face diferența între inocența totală a victimei și totala vinovăție a agresorului, ca atare cel care comite fapta de omor sau tentativă de omor, este condamnat.

O parte dintre ele au încercat să repare greșeala comisă chemând ambulanța și poliția, unele au încercat să le ofere primul ajutor, simțindu-se oarecum responsabile pentru viața partenerilor, dar în același timp refuzând să recunoască vinovăția lor.

Din nefericire însă, trauma continuă și dincolo de gratii, victima fiind nevoită să-și petreacă mulți ani din viață private de afecțiunea copiilor și a rudelor apropiate, iar mai mult decât atât, copiii sunt nevoiți să trăiască drama etichetării și marginalizării sociale.

Ultima parte a studiului cuprinde un sondaj de opinie realizat în rândul studenților Universității din Pitești cu scopul de a identifica opiniile acestora cu privire la problema socială analizată la nivelul județului Argeș și totodată să confirme sau să infirme rezultatele ei. Eșantionarea s-a făcut având la bază două criterii principale: să aibă domiciliul stabil în județul Argeș și să nu fi studiat fenomenul violenței domestice în școală pentru a se putea obține o părere strict personală față de această problemă. Analiza grupului s-a realizat în funcție de mai multe variabile: gen, vârstă, starea

În urma identificării problemelor cu care se confruntă victima în esarea serviciilor specializate, cauzele generatoare de violență, tipurile de esione, caracteristici ale victimei și ale agresorului, atitudinea presei se locale, este important să analizăm și o parte dintre consecințele pe care ire violența supra femeii, identificate în urma interviurilor realizate la itenciarul Colibași cu victime ale violenței domestice care au devenit esori.

Trebuie menționat faptul că ele nu reprezintă un eșantion reprezentiv, dar pot să argumenteze și să susțină implicațiile grave pe care le are ența pe termen scurt, dar în special pe termen lung asupra vieții sociale și iliale a acesteia.

În cadrul interviurilor, a fost unanim recunoscut faptul că agresoarele ost îndelung supuse violențelor fizice și emoționale, din cauze multiple și mplexe, iar ceea ce au făcut a fost legitimă apărare. Le-au fost încălcate oturile de nenumărate ori și atunci și-au căutat singure dreptatea.

O parte dintre ele au recunoscut că nu au avut o copilărie fericită, iar imele suferite atunci coroborate cu cele din viața de adult au dus fie la lanșarea fie la cronicizarea unor boli psihice și la consumul de alcool, guri sau tutun. Inabilitatea de a gestiona situațiile violente precum și cea a găsi o modalitate de rezolvare a conflictelor a dus comiterea unor te penale, și apoi la condamnarea lor. În asemenea cazuri, sistemul de itiție cu greu face diferența între inocența totală a victimei și totala ovăție a agresorului, ca atare cel care comite fapta de omor sau tentativă omor, este condamnat.

O parte dintre ele au încercat să repare greșeala comisă chemând bulanța și poliția, unele au încercat să le ofere primul ajutor, simțindu-se ecum responsabile pentru viața partenerilor, dar în același timp refuzând ecumoască vinovăția lor.

Din nefericire însă, trauma continuă și dincolo de gratii, victima d nevoită să-și petreacă mulți ani din viață private de afecțiunea copiilor rudelor apropiate, iar mai mult decât atât, copiii sunt nevoiți să trăiască ma etichetării și marginalizării sociale.

Ultima parte a studiului cuprinde un sondaj de opinie realizat în dul studenților Universității din Pitești cu scopul de a identifica opiniile stora cu privire la problema socială analizată la nivelul județului Argeș otodată să confirme sau să infirme rezultatele ei. Eșantionarea s-a făcut ind la bază două criterii principale: să aibă domiciliul stabil în județul geș și să nu fi studiat fenomenul violenței domestice în școală pentru a putea obține o părere strict personală față de această problemă. Analiza ipului s-a realizat în funcție de mai multe variabile: gen, vârstă, starea

civilă, mediul de proveniență și ultima școală absolvită, iar ca tehnică principală de investigare s-a folosit chestionarul.

Conform opiniei studenților dintre factorii declanșatori sau determi nanți ai actelor de violență au fost menționați în special de către studenții căsătoriți și cu studii liceale, pe lângă consumul de alcool și gelozia, anturajele dubioase și adulterul din partea bărbatului și lipsa banilor. Tot adulții sunt majoritarii care susțin că au încredere în instituția poliției în ceea ce privește intervenția în astfel de cazuri, însă această opinie nu este împărtășită de populația foarte tânără și care trăiește în relații de concubinaj. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului și Organizațiile Non-Guvernamentale, sunt instituțiile care prezintă cea mai mare încredere în rândul populației investigate. Din păcate, s-a constatat că doar 1,5% din populația matură și în special cei cu studii liceale (9,9%) consideră că medicul de familie se implică în identificarea și intervenția cazurilor de violență. Biserica este văzută ca o instituție care are preocupări în această direcție de către 25% din populația matură cu studii postuni versitare și în special cei de la profilul teologic.

În ceea ce privește percepția modului în care mass-media media tizează aceste cazuri, populația matură, în special cei divorțați și cu studii postuniversitare, o apreciază ca fiind responsabilă în abordarea acestei problematice, dând dovadă de seriozitate și profesionalism. La popul opus, se află populația foarte tânără și cei căsătoriți care consideră că mass-media exagerează în prezentarea cazurilor pentru a avea rating. Opinii diferite au fost formulate și cu privire la consecințele mediatizării: 26,8% dintre respondenți susțin o creștere a numărului de cazuri, aproximativ 22,6% consideră că duce la diversificarea metodelor de agresiune, iar aproximativ 10% consideră că are drept urmare creșterea vulnerabilității femeii. Surprinzător este faptul că o mare parte dintre studenți nu și-au exprimat punctul de vedere față de această problemă, lucru care poate fi explicat prin faptul că mass-media specializându-se pe anumite teme de interes, acestea nu fac parte din programele sau cotidienele preferate ale studenților sau tinerii s-au aflat în imposibilitatea de a formula o opinie vis-a-vis de această problemă.

În ceea ce privesc locațiile unde femeile devin cele mai vulnerabile, circa 64% dintre studenți au susținut faptul că familia este locul unde femeia este cel mai des agresată, urmată de discotecii, cluburi, și stradă.

Rezultatele sondajului arată că majoritatea celor intervievați, 42,61%, în special populația foarte tânără, indiferent de nivelul de educație, apelează la sprijin specializat în cazul în care sunt martori la un act de agresiune împotriva femeii, sunând la 112. Un sfert din populația tânără, mai ales cei care au trecut printr-un divorț, preferă să apeleze mai

întâi la trecători pentru o intervenție cât mai rapidă, în schimb cei maturi (28,33%) iau atitudine ajutând victima, iar o parte dintre ei chiar imobilizează agresorul (10,10%).

Atitudinea față de actele de agresiune diferă mai ales în funcție de vârstă și statutul social al persoanei interogate. Astfel că 7,8% dintre cei foarte tineri, 7,7% dintre cei necăsătoriți și 5,5% dintre cei căsătoriți au declarat că de obicei nu-i interesează ce se întâmplă în jurul lor indiferent de actele care sunt săvârșite sau de persoanele implicate. Mult mai responsabili sunt cei maturi, divorțați sau cei care trăiesc în relații de concubinaj, toți declarând că se implică într-o formă sau altă în astfel de cazuri.

Modul de sancționare al agresorilor, a fost perceput de marea majoritate a respondenților ca fiind mult prea blând, în comparație cu urmările pe care le au asupra vieții sociale și familiale a femeii. Sunt însă persoane care consideră că legile actuale și sancțiunile date agresorilor sunt corespunzătoare și nu este nevoie să se intervină asupra lor.

Răspunsurile la întrebarea deschisă din cadrul chestionarului cu privire la măsura care ar trebui implementată pentru a reduce violența asupra femeii, aduc în prim plan numeroase soluții pertinente plecând de la o educație riguroasă a copiilor în cadrul familiei, consiliere familială, simpozioane și dezbateri publice televizate, până la legi și sancțiuni mai dure, pedeapsa cu închisoare, aplicate agresorilor.

Făcând o comparație între datele statistice obținute în urma acestei cercetări la nivel local și cele realizate la nivel național, se pot observa unele diferențe. La nivel local, mediul rural este mult mai violent față de nivelul național unde mediul urban este cel care deține ponderi semnificative; analiza de presă la nivel local dezvăluie importante caracteristici și tendințe cu mare relevanță în domeniu și în același timp în strânsă legătură cu modul de prezentare a faptelor în comparație cu situația din presa centrală.

Analizând calitatea serviciilor oferite la nivel județean, se poate constata că nu există o infrastructură a serviciilor în domeniul violenței în familie. Nu se asigură durabilitatea serviciilor, iar asistența oferită este doar pentru o perioadă scurtă de timp. O altă problemă constatată în urma cercetării se referă la sistemul de colectare a informațiilor privind violența domestică. Nici la cabinetele de medicină primară, nici la Serviciul de Urgență din cadrul Spitalului nu sunt statistici strict pe această problemă, iar, mai mult decât atât, Inspectoratul Județean de Poliție Argeș, instituția care de cele mai multe ori este cea care constată și intervine prima în cazurile de violență, nu deține date cu privire la violența domestică, toate fiind trecute la rubrica infracțiuni, deși există un program de prevenire și combatere a violenței familiale. Însă, un astfel de program la nivel județean

nu se poa
necesitate;
regională
pertinente
pentru zon

Rez
incluzând
îngrijire, a
părăsesc re
educație și
partenerii a
muncă a pa

Dre
ideea că o
de violență
strategiei d

Pr

• Li
formare a v
Un student
sunt factori
de situații. I
victimelor,
componentă
problema lo

• D
de identific
furnizorilor
pacient de
vorbească d

• M
Datelor prin
familie și cc
va permite
costuri scăzu
unde acest fe
facă prin pro

• De
cadrele med

trecători pentru o intervenție cât mai rapidă. În schimb cei maturi) iau atitudine ajutând victima, iar o parte dintre ei chiar zează agresorul (10,10%).

Atitudinea față de actele de agresiune diferă mai ales în funcție de și statul social al persoanei interogate. Astfel că 7,8% dintre cei ineri, 7,7% dintre cei necăsătoriți și 5,5% dintre cei căsătoriți au t că de obicei nu-i interesează ce se întâmplă în jurul lor indiferent le care sunt săvârșite sau de persoanele implicate. Mult mai respon- larând că se implică într-o formă sau altă în astfel de cazuri.

Modul de sancționare al agresorilor, a fost perceput de marea ma- respondentilor ca fiind mult prea blând, în comparație cu urmările le au asupra vieții sociale și familiale a femeii. Sunt însă persoane nsideră că legile actuale și sancțiunile date agresorilor sunt cores- oare și nu este nevoie să se intervină asupra lor.

Răspunsurile la întrebarea deschisă din cadrul chestionarului cu la măsura care ar trebui implementată pentru a reduce violența femeii, aduc în prim plan numeroase soluții pertinente plecând de la cație riguroasă a copiilor în cadrul familiei, consiliere familială, zioane și dezbateri publice televizate, până la legi și sancțiuni mai deapsa cu închisoare, aplicate agresorilor.

Făcând o comparație între datele statistice obținute în urma acestei iri la nivel local și cele realizate la nivel național, se pot observa unele te. La nivel local, mediul rural este mult mai violent față de nivelul al unde mediul urban este cel care deține ponderi semnificative; a de presă la nivel local dezvăluie importante caracteristici și tendințe re relevanță în domeniu și în același timp în strânsă legătură cu modul zentare a faptelor în comparație cu situația din presa centrală.

Analizând calitatea serviciilor oferite la nivel județean, se poate ta că nu există o infrastructură a serviciilor în domeniul violenței în e. Nu se asigură durabilitatea serviciilor, iar asistența oferită este ntru o perioadă scurtă de timp. O altă problemă constatată în urmaării se referă la sistemul de colectare a informațiilor privind violența stică. Nici la cabinetele de medicină primară, nici la Serviciul de tă din cadrul Spitalului nu sunt statistici strict pe această problemă. ai mult decât atât, Inspectoratul Județean de Poliție Argeș, instituția le cele mai multe ori este cea care constată și intervine prima în ile de violență, nu deține date cu privire la violența domestică, toate trecute la rubrica infracțiuni, deși există un program de prevenire și atere a violenței familiale. Însă, un astfel de program la nivel județean

nu se poate face decât dacă sunt date statistice oficiale care să certifice necesitatea unui asemenea program. De aceea consider că o analiză regională poate să furnizeze astfel de date, necesare unei evaluări pertinente a fenomenului și totodată rezultatele vor putea fi generalizate pentru zonele cu caracteristici similare ale populației.

Rezultatele subliniază nevoia furnizării unor servicii de specialitate, incluzând adăposturi pentru femeile abuzate și programe de sănătate, îngrijire, axând-se pe nevoile economice a femeilor și a copiilor care părăsesc relația violentă. În mod particular programele ar trebui să includă educație și instruire în vederea angajării, deoarece dependența economică de partenerii abuzivi le fac atât de vulnerabile iar și totodată lipsa unui loc de muncă a partenerului poate fi asociat cu un risc crescut de violență fizică.

Drept urmare, cercetare furnizează o serie de dovezi care susțin ideea că o creștere a situației economice a femeii ar putea reduce actele de violență domestică iar aceasta ar trebui să fie o parte importantă a strategiei de intervenție a serviciilor de asistență socială

Propuneri

- Includerea în curriculum educațional medical și a programelor de formare a viitoarelor cadre medicale, a modului privind violența în familie. Un student la medicină ar trebui să învețe ce este violența domestică, care sunt factorii de risc, ce consecințe poate avea și care este rolul său în astfel de situații. El trebuie să cunoască de asemenea modul în care să se adreseze victimelor, să pună întrebări pertinente iar aceasta să fie considerată ca o componentă a anamnezei, în vederea încurajării femeilor să vorbească despre problema lor.

- Dezvoltarea unui program (adecvat din punct de vedere cultural) de identificare a victimelor violenței domestice care să vină în sprijinul furnizorilor de servicii medicale în evaluarea riscurilor pentru fiecare pacient de sex feminin. Acest program le va încuraja pe victime să vorbească despre această problemă și să solicite ajutor.

- Modificarea *Sistemului Național de Sănătate privind Gestionarea Datelor* prin includerea unui sistem de colectare a datelor privind violența în familie și consecințele sale asupra stării de sănătate a femeilor. Acest lucru va permite informarea și monitorizarea problemei la nivel național și cu costuri scăzute. De asemenea, va permite cartografierea geografică a zonelor unde acest fenomen are o amploare mai ridicată astfel încât intervenția să se facă prin programe comunitare individualizate.

- Dezvoltarea unui sistem de informare și îndrumare prin care cadrele medicale să se poată adresa în cazul în care identifică un abuz. În

această situație ele trebuie să știe ce să facă, cum să ajute victima și care sunt celelalte instituții care trebuie să fie informate (Sistemul de protecție socială, Secția de poliție etc.).

- Inițierea unor campanii adresate publicului larg care să vizeze schimbarea atitudinii față de femeile abuzate, folosind diferite strategii de comunicare. Campaniile pot fi derulate la locul de muncă, în cadrul bisericilor, prin intermediul organizațiilor feministe, organizații non-guvernamentale, instituții cu arii de activitate în domeniul social, mass-media etc., utilizându-se diferite canale de comunicare: broșuri, filme educative, cântece, talk-show-uri, flipchart-uri, postere, reclame panouri publicitare, fiind menite să crească gradul de conștientizare a drepturilor femeii. În acest context mass-media este considerată o cale excelentă și eficientă de a influența cultura și normele existente în societate, reușind să mențină rolurile de gen sau să dezvolte altele noi. Aceste acțiuni trebuie să se asigure că prezintă imagini pozitive atât ale femeilor, cât și ale bărbaților astfel încât nici măcar în mod indirect să nu promoveze discriminarea și violența împotriva femeii.

- Creșterea numărului de adăposturi atât în mediul urban, cât și în mediul rural, precum și înființarea unor centre de servicii de sănătate și consiliere în cadrul spitalelor, clinicilor, maternităților, cabinete de medicină familială etc., care apoi să fie făcute cunoscute comunității prin intermediul mass-mediei, a campaniilor, a asistenților sociali, voluntarilor, medici etc.

- Inițierea unor programe care să pună accentul pe lucrul cu adolescenții. Aceste inițiative pot exercita un impact pozitiv dublu. Programele eficiente au potențialul de a preveni atât violență prezentă, dar și de a preveni o traiectorie a violenței viitoare. Lucrând cu adolescenții pentru a preveni viitoare acte de violență este ca o investiție în prevenirea violenței ca viitori părinți și soți. Este mult mai ușor de a construi competențe și capacități „părinților de mâine” decât adulților, deoarece programele de instruire și oportunitățile de practică pot fi cuprinse în programa școlară, iar coordonatorii implicați în aceste programe pot monitoriza implicarea, evoluția și rezultatele adolescenților.

- Inițierea unui teatru de acțiune socială care să implice actori tineri și să meargă prin diferite școli prezentând piese de teatru care au teme legate de violență și hărțuire. Regizarea acestor piese trebuie făcută în așa fel încât să implice și publicul având posibilitatea de a interveni și de a schimba realitatea. O dată cu această oportunitate, elevii –spectatori pot experimenta anumite trăiri, emoții și pot arăta celorlalți colegi modele de comportament pozitiv.

ă situație ele trebuie să știe ce să facă, cum să ajute victima și care lelealte instituții care trebuie să fie informate (Sistemul de protecție ă, Secția de poliție etc.).

- Inițierea unor campanii adresate publicului larg care să vizeze barea atitudinii față de femeile abuzate, folosind diferite strategii de ricare. Campaniile pot fi derulate la locul de muncă, în cadrul zilor, prin intermediul organizațiilor feministe, organizații non-guver-ntale, instituții cu arii de activitate în domeniul social, mass-media etc., ndu-se diferite canale de comunicare: broșuri, filme educative, ce, talk-show-uri, flipchart-uri, postere, reclame panouri publicitare, menite să crească gradul de conștientizare a drepturilor femeii. În acest xt mass-media este considerată o cale excelentă și eficientă de a nța cultura și normele existente în societate, reușind să mențină rolurile n sau să dezvolte altele noi. Aceste acțiuni trebuie să se asigure că tă imagini pozitive atât ale femeilor, cât și ale bărbaților astfel încât măcar în mod indirect să nu promoveze discriminarea și violența triva femeii.

- Creșterea numărului de adăposturi atât în mediul urban, cât și în ul rural, precum și înființarea unor centre de servicii de sănătate și liere în cadrul spitalelor, clinicilor, maternităților, cabinete de medicină ială etc., care apoi să fie făcute cunoscute comunității prin intermediul -mediei, a campaniilor, a asistenților sociali, voluntarilor, medici etc.

- Inițierea unor programe care să pună accentul pe lucrul cu escenții. Aceste inițiative pot exercita un impact pozitiv dublu. ramele eficiente au potențialul de a preveni atât violență prezentă, dar a preveni o traiectorie a violenței viitoare. Lucrând cu adolescenții u a preveni viitoare acte de violență este ca o investiție în prevenirea nței ca viitori părinți și soți. Este mult mai ușor de a construi petențe și capacități „părinților de mâine” decât adulților, deoarece ramele de instruire și oportunitățile de practică pot fi cuprinse în rama școlară, iar coordonatorii implicați în aceste programe pot utoriza implicarea, evoluția și rezultatele adolescenților.

- Inițierea unui teatru de acțiune socială care să implice actori i și să meargă prin diferite școli prezentând piese de teatru care au e legate de violență și hărțuire. Regizarea acestor piese trebuie făcută în fel încât să implice și publicul având posibilitatea de a interveni și de a mba realitatea. O dată cu această oportunitate, elevii –spectatori pot erimenta anumite trăiri, emoții și pot arăta celorlalți colegi modele de ortament pozitiv.

- Violența între frați pare să fie „o piesă” importantă din „puzzle-ul” dezvoltării comportamentului antisocial, care de cele mai multe ori este o consecință a abuzurilor din familie. De aceea inițierea unor programe destinate prevenirii violenței între frați ar fi binevenite mai ales pentru cei care provin din familii cu antecedente de violență.

- Având în vedere faptul că violența în timpul sarcinii are consecințe extrem de grave asupra copiilor, de multe ori ajungându-se chiar și la decesul acestora, se impune o monitorizare mai atentă a mamelor expuse violenței domestice în ceea ce privește evoluția sarcinii și o evaluare permanentă a stării psihice a acestora.

- Importanța relațiilor de sprijin pentru femei abuzate este semnificativă pentru că le dezvoltă sentimentul de conexiune care le va da puterea să răspundă negativ violenței domestice.

- Intervenția de specialitate în vederea schimbării comportamentului agresorilor să se facă printr-o strânsă coordonare cu sistemul de probațiune, sistemul de justiție penală și alte agenții cu activități în această arie.

- Formarea de specialiști care să înțeleagă și să știe cum să se ocupe de aspectele socioculturale conexe problematicii violenței domestice, cum ar fi consumul de alcool, dependența de droguri, discriminarea, homofobia, rasismul, elemente care ar putea afecta eficiența programului și abilitatea specialiștilor de a implica oameni cu nevoi diferite, proveniți din medii diferite, în programele de reabilitare și tratament.